

Pohjois-Karjalan

TRENDIT

● marraskuu 2011

TEOLLISUUDEN VAHVA NOUSU SIIVITTI MAAKUNNAN SELVÄÄN, KOKO MAATA PAREMPAAN KASVUUN

Pohjois-Karjalan kaikkien toimialojen liikevaihto kasvoi vuoden 2011 ensimmäisellä puoliskolla peräti 12,4 %. Se on pari prosenttiyksikköä koko maan kasvua korkeampi.

Kuluvan vuoden toisen neljänneksen liikevaihtoluvut ovat ilahduttavasti jo korkeammalla kuin edellisessä suhdannehuipussa keväällä 2008. Suuren kysymysmerkin tulevan kehityksen ylle heittää Euroopan valtioiden velkakriisi ja laajemmin koko maailmantalouden epävarmuus.

Maakunnan yritysten liikevaihdon nousu perustui alkuvuodesta teollisuuden vahvaan kasvuun - liikevaihto nousi peräti 20 %. Vertailun vuoksi koko maan teollisuus kasvoi vain 12,7 %. Rakentaminen oli koko maan tavoin noin 11 %:n kasvussa. Kaupassakin nousu oli hyvä, 8,4 %, mutta jäi hieman jälkeä koko maan (10,2 %) kehityksestä.

Teollisuuden sisällä kasvu painottui maakunnan vahvaan tukijalkaan metalliin. Toimialan kasvu selittää koko teollisuuden noususta peräti kaksi kolmannesta. Metalliteollisuudessa kasvu puolestaan painottui koneiden ja laitteiden valmistukseen, joskin nousu oli kyllä vahvaa kauttaaltaan.

Pohjois-Karjalassa on pitkät perinteet metalliteollisuudella. Alan osaamiseen on myös vahvasti panostettu ammatillisen ja aikuiskoulutuksen puolella. Tulokset puhuvat nyt puolestaan. Alalla on syytä yhä enemmän panostaa osaavan työvoiman saamiseen, jotta myönteinen kehitys voi jatkua edelleen.

Teollisuuden suotuisan kehityksen osatekijänä ei sovi unohtaa myöskään metsäsek-

toria, jonka kaikki toimialat (sahaus, puutavaran valmistus ja sellu) olivat hyvässä nousussa. Maakunnan teollisuuden vientivetoisuutta osoittaa se, että vienti kasvoi alkuvuonna peräti yli neljänneksellä, metallissa viennin kasvua oli yli 40 %.

Seutukunnittain tarkasteltuna liikevaihtojen kasvuissa ei kovin suuria eroja ollut. Kaikissa kolmessa seutukunnassa kasvu oli koko maata parempaa. Metallin vahva nousu näkyi kaikissa seutukunnissa, mutta erityiskorostuksia näkyi Joensuun seutukunnassa palveluissa, Keski-Karjalassa rakentamisessa sekä Pielisen Karjalassa puutavaran valmistuspuolella.

”Ilahduttavaa on, että Pohjois-Karjala on viime vuosina ollut muuttovoittomaakunta.”

Myönteiset talousluvut heijastuivat myös työllisyyskehitykseen. Henkilöstömäärien kasvussa oli eroja alueittain, mutta kokonaismäärä nousi noin 6 %. Työttömien määrä aleni alkuvuodesta noin 9 %. Työttömyys siis aleni henkilöstömäärien kasvua enemmän, mikä selittyy eläköitymisen kiihtymisellä. Tämä suuntaus on otettava yhä enemmän huomioon Pohjois-Karjalassa työvoimapolitiisessa suunnittelussa.

Vaikka työttömyys on Pohjois-Karjalassa jo vuoden 2010 alusta lähtien laskeutunut koko maata nopeammin, niin syyskuun 2011 työttömyysaste 11,2 % on silti selväs-

ti suurempi kuin koko maan vastaava luku 8,3 %. Maakunnan suhteellinen asema on kuitenkin hivenen parantunut em. aikana, emmekä me enää ole kaikkein heikointa aluetta maassamme.

Erityisen ilahduttavaa on, että Pohjois-Karjala on viime vuosina ollut muuttovoittomaakunta. Merkittäväksi asian tekee se, että olemme pariin vuosikymmeneen Itä-Suomen maakunnista ainoa, jossa nettomuutto on ollut positiivista. Syyskuun lopussa Pohjois-Karjalan asukasluku oli 165 786 asukasta. Mikäli kehitys jatkuu lähivuodet samankaltaisena, maakunnan väestömäärä kääntyy pian kasvuun.

Pentti Hyttinen
maakuntajohtaja

Talouksatsauksesta trendeihin

Pohjois-Karjalan talouksatsauksella on mukavasti perinteitä. Sitä on julkaistu vuodesta 2003 lähtien kolmella eri joukkueella. Ensimmäiset 10 numeroa päärahoittajina olivat silloiset Pohjois-Karjalan TE-keskus ja Pohjois-Karjalan liitto. Julkaisun sisällön toimitti Ennakko 2010 -hanke.

Vuoden 2008 alusta julkaisun rahoitti yksin ELY-keskus. Rahoitus tuli Alueellinen ennakointi työkaluksi Pohjois-Karjalassa -hankkeelta, jolla oli takanaan 100 %:n EU-tuki.

Katsaukseen liittyy julkaisun lisäksi Tilastokeskuksen suhdannepalvelun nopeat suhdannetiedot. Kyseessä on monessa mie-

lessä varsin arvokas aineisto. Sen hinta on ollut vuositasolla yli 30 000 euroa, mutta lähes ajantasaiset tilastotiedot ovat kovan hinnan arvoisia.

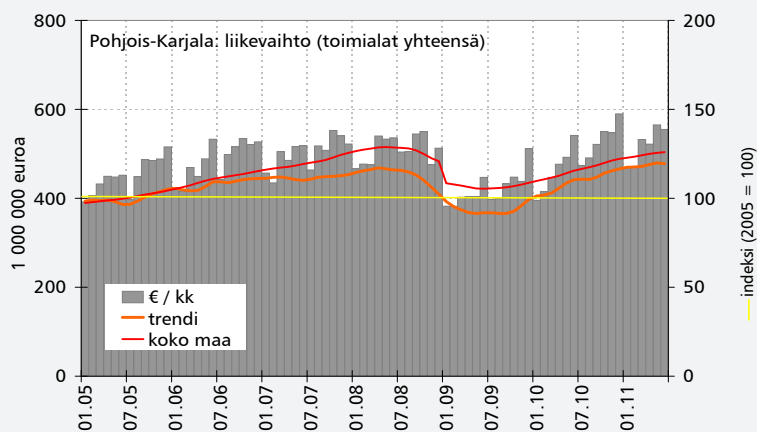
Tässä katsauksessa päävastuu on siirtynyt maakuntaliitossa käynnistyneelle POKETTI – Pohjois-Karjalan ennakoituvuuden yhteinen toimintamalli ESR-hankkeelle. Hankkeen ja katsauksen rahoittajia ovat Euroopan sosiaalirahasto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja alueelliset kehitysyritykset.

Lisää maakunnan suhdannetietoja löytyy osoitteesta:

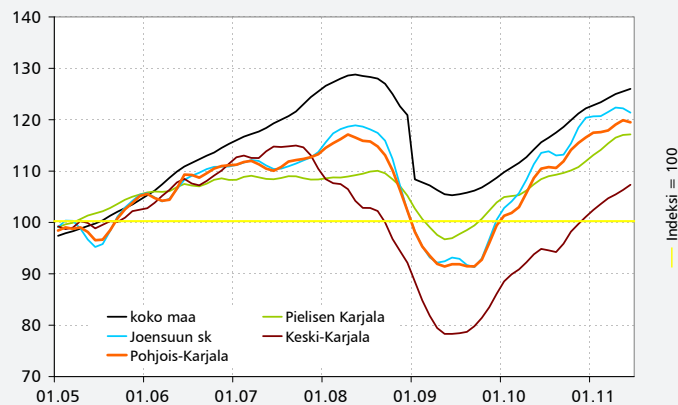
www.pohjois-karjala.fi/poketti

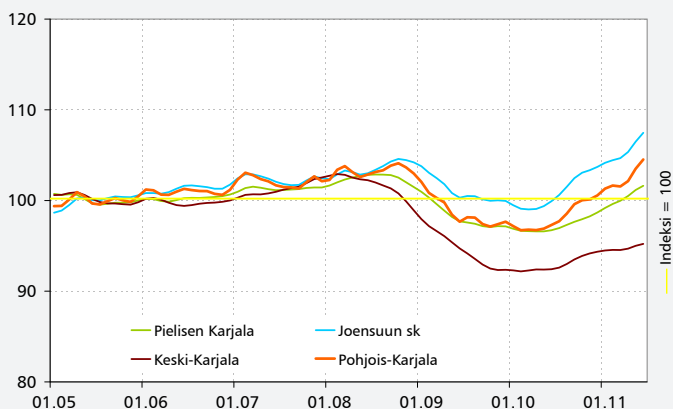
Pohjois-Karjalan liikevaihto

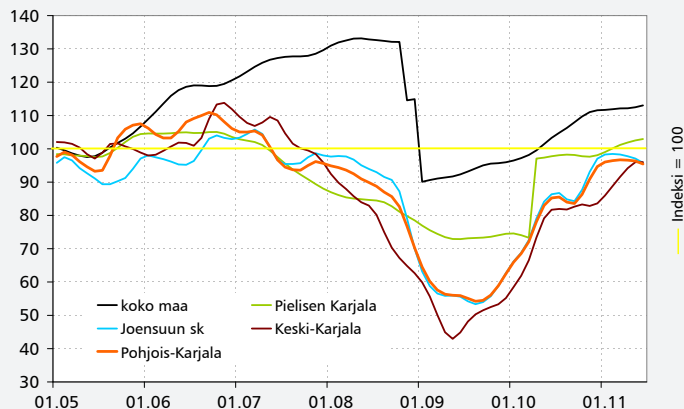
Liikevaihdon kehitys

Henkilöstön kehitys

Viennin kehitys

KEHITYS Pohjois-Karjalassa

	Henkilöstö- määrä	Liikevaihto 1 000 €		Muutos	
		1.-6.2011	1.-6.2010	1 000 €	%
1.-6.2011/1.-6.2010	Muutos %				
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus (tol 28)	36,1	279 608	171 106	108 503	63,4
Metalliteollisuus (tol 24-30)		480 142	350 115	130 027	37,1
Teollisuus (tol C)	16,6	1 209 097	1 007 881	201 216	20,0
Sähköteknisten tuotteiden valmistus (tol 26-27)	20,2	61 447	51 393	10 055	19,6
Kaivostoiminta ja louhinta, teollisuus, energian tuotto ja jakelu (tol BCD)	16,6	1 376 801	1 179 873	196 928	16,7
Puutavaran valmistus (tol 162+310)	27,1	64 200	55 300	8 900	16,1
Jalostus (tol BC+DF)	13,4	1 685 622	1 456 509	229 113	15,7
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (tol 161)	18,8	166 911	147 047	19 864	13,5
Kaikki toimialat yhteensä (tol A-X)	5,9	3 110 990	2 767 740	343 251	12,4
Muovituotteiden valmistus (tol 222)	11,5	95 560	85 546	10 013	11,7
Metallituotteiden valmistus (tol 25)	16,6	132 463	119 019	13 444	11,3
Kuljetus ja varastointi (tol H)	5,6	125 582	113 131	12 451	11,0
Rakentaminen (tol F)	5,9	296 425	267 223	29 202	10,9
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta, tieteellinen ja tekninen toiminta (tol M+N)	5,2	99 317	90 843	8 474	9,3
Tukku- ja vähittäiskauppa (tol G)	5,5	860 399	793 748	66 650	8,4
Koulutus sekä terveys- ja sosiaalipalvelut (tol P+Q)		63 365	58 537	4 828	8,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut: yksityiset (tol Q)		55 437	51 415	4 022	7,8
Palvelut (tol G-U)	3,4	1 332 919	1 236 402	96 517	7,8
Elintarviketeollisuus (tol 10-12)	8,6	77 806	72 702	5 104	7,0
Majoitus- ja ravitsemistoiminta (tol I)	5,3	54 604	52 024	2 581	5,0
Tieteellinen tutkimus ja tekninen testaus (tol 72, 712)	-11,9	4 828	4 626	202	4,4
Televiestintä, ohjelmistot ja tietopalvelutoiminta (tol 61-63)	8,2	56 626	54 589	2 037	3,7
Kiinteistöalan toiminta (tol L)	-10,4	32 884	31 753	1 130	3,6
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus (tol 33)		22 909	22 180	729	3,3
Kivien leikkaaminen, muotoilu ja viimeistely (tol 237)	-0,1	22 569	23 347	-778	-3,3

Indeksi 100 on vuosi 2005. Vuoden 2011 tiedot tarkentuvat vuoden 2012 loppuun asti.

Henkilöstömäärä = yrityksissä tehdyt henkilötyövuodet eli ns. kokopäivätyölliset työntekijät.

Ei sisällä alkutuotantoa ja julkista sektoria. Toimialanumerointi on Tilastokeskuksen TOL 2008 -luokituksen mukainen.

Pielisen Karjala

Asko Saatsi
toimitusjohtaja
Pielisen Karjalan
Kehittämiskeskus Oy PIKES

Joensuun seutu

Pekka Nuutinen
toimitusjohtaja
Joensuun Seudun
Kehittämissyhtiö JOSEK Oy

Vakaa kasvu jatkuu Pielisen Karjalassa

Vuoden 2011 alkupuoliskolla yritysten liikevaihto kasvoi 32,6 miljoonaa euroa eli 10,5 %. Aiemmalla vuosipuoliskolla kasvu oli 12,6 % ja sitä aiemmalla se oli 10,7 %. Kasvu on siis vakaata. Henkilöstömäärä nousi 4,4 % ja palkkasumma kasvoi 2,4 %. Vienti kasvoi 21,1 %, mikä on euroina 14 233 000.

Koko teollisuuden kasvuksi kirjattiin 16,2 % eli runsaat 22 miljoonaa euroa. Teollisuuden toimialoista kasvu on nopeita metalliteollisuudessa, jota vauhdittavat tällä hetkellä kaivosala ja bioenergia-ala. Pielisen Karjalan kasvuvauhti on hieman hitaampi kuin maakunnassa keskimäärin. Ilahduttavaa on henkilöstömäärän lisäys ja palkkasumman kasvu.

Pielisen Karjala nousi lamaa edeltävän tason yli jo alkuvuodesta 2011. Nyt kirjatut kasvuluvut ovat aitoa lisäkasvua, mitä selettävät myös henkilöstömäärän ja palkkasumman kasvu.

Pielisen Karjalan valtti on monialainen teollisuus, joka kestää suhdannevaihteluja hyvin. Tällä hetkellä metallin kasvu näyttää edelleen jatkuvan kovana, ja metsätoimialan tilanne on hyvä. Metallituotteiden valmistus kasvoi 41,4 % ja metalliteollisuus 21,7 %. Puutavaran, puutuotteiden sekä huonekalujen valmistus kasvoi 21,3 % ja puun sahaus, höyläys ja kyllästys

12,6 %. Jatkuvasti investoiva elintarviketeollisuus jatkoi varmaa tasaista kasvuaan 6,1 %:n vauhdilla. Teollisuuden osalta erityisenä ilonaiheena on viennin kasvu.

”Kirjatut kasvuluvut ovat aitoa lisäkasvua.”

Palveluolajen yhteinen kasvu oli 6,5 % eli 8,4 miljoonaa euroa. Tukku- ja vähittäiskauppakin kasvoi 6,0 % eli 5,2 miljoonaa euroa. Majoitus- ja ravitsemistoiminta kirjaa 3,3 %:n eli 238 000 euron kasvun. Toimialoista ainoastaan rakentaminen on miinuksella 8,7 %. Rakentaminen veti henkeä vuoden 2011 alkupuoliskolla kiihtyen taas kuluvan vuoden jälkipuoliskolla julkisten rakennushankkeiden ansiosta.

Jatkoa ajatellen avainasemassa on kasvun jatkuminen Euroopan talouden epävarmuudesta huolimatta. Yritysten liikevaihdon kasvu pitää myös koko seutukunnan kasvu-uralla palkkasumman ja verotulojen kasvun myötä. Vuoden 2011 jälkipuoliskolakin tullaan kirjaamaan kasvua, koska yritystilojen kysyntä on pysynyt Pielisen Karjalassa korkealla tasolla. Näkymät ovat vuoden 2012 toiselle kvartaalille jo selkeneään päin. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin.

PIELISEN KARJALAN SEUTUKUNNAN KEHITYS	Liikevaihto 1 000 €		Muutos	
	1.-6.2011	1.-6.2010	1 000 €	%
Metallituotteiden valmistus (tol 25)	5 412	3 827	1 585	41,4
Metalliteollisuus (tol 24-30)	10 341	8 500	1 841	21,7
Puutavaran valmistus (tol 162+310)	5 114	4 216	898	21,3
Teollisuus (tol C)	157 935	135 919	22 015	16,2
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta, tieteellinen ja tekninen toiminta (tol M+N)	8 029	6 925	1 104	15,9
Kaivostoiminta ja louhinta, teollisuus, energian tuotto ja jakelu (tol BCD)	175 352	153 039	22 313	14,6
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (tol 161)	66 352	58 936	7 417	12,6
Jalostus (tol BC+DF)	186 770	165 930	20 840	12,6
Kaikki toimialat yhteensä (tol A-X)	341 406	308 850	32 556	10,5
Kuljetus ja varastointi (tol H)	15 185	14 164	1 021	7,2
Palvelualat yhteensä (tol G-U)	136 839	128 431	8 408	6,5
Elintarviketeollisuus (tol 10-12)	10 457	9 851	605	6,1
Tukku- ja vähittäiskauppa (tol G)	92 228	87 033	5 194	6,0
Koneiden ja laitteiden valmistus (tol 26-27, 28)	3 347	3 165	181	5,7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta (tol I)	7 474	7 236	238	3,3
Koulutus sekä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut (tol P+Q)	6 718	6 601	117	1,8
Rakentaminen (tol F)	12 533	13 731	-1 198	-8,7

Joensuun seudulla

Vuoden 2011 ensimmäinen puolivuotinen oli pelkkää plussaa Joensuun seudulla. Kaikki toimialat päätyivät kasvuun edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Parhaiten pärjäivät koneiden ja laitteiden valmistus yli 66 %:n ja metalliteollisuus 38 %:n kasvulla. Kaikkien toimialojen kasvu ylsi 12 %:n paremmalle puolelle.

Positiivisen kehityksen taustalta löytyy monia tekijöitä. Esimerkiksi puunkorjuusektori on koko Itä-Suomessa vetänyt hyvin myös vuoden 2011 puolella. Veturiyritysten johdolla ovat toimittajaverkostojen kapasiteetit lähes täydessä käytössä. Myös yritysten taseet ovat pääosin kunnossa ja kehitysinvestointeja on jälleen suunnitteilla.

Rakentaminen ei ole aiemmassa kasvuvauhdissa, mutta korjausrakentamisessa on edessä hyviä vuosia jopa vuosikymmenen loppuun saakka. Rakentamisen volyyymi säteilee myös satoihin työpaikkoihin rakennustuotteiden valmistuksessa.

Valtakunnan tasolla laivateollisuuden tilauskannat ovat elpyneet. Viking Linen ti-

JOENSUUN SEUTUKUNNAN KEHITYS

Muiden koneiden ja laitteiden valmistus (tol 28)
Metalliteollisuus (tol 24-30)
Teollisuus (tol C)
Sähköteknisten tuotteiden valmistus (tol 26-27)
Kaivostoiminta ja louhinta, teollisuus, energian tuotto ja jakelu (tol BCD)
Jalostus (tol BC-DF)
Puutavaran valmistus (tol 162+310)
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (tol 161)
Muovituotteiden valmistus (tol 222)
Kaikki toimialat (tol A-X)
Kuljetus ja varastointi (tol H)
Metallituotteiden valmistus (tol 25)
Tukku- ja vähittäiskauppa (tol G)
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta ym. (tol M+N)
Rakentaminen (tol F)
Palvelualat yhteensä (tol G-U)
Terveys- ja sosiaalipalvelut: yksityiset (tol Q)
Koulutus sekä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut (tol P+Q)
Elintarviketeollisuus (tol 10-12)
Majoitus ja ravitsemustoiminta (tol I)
Tieteellinen tutkimus ja tekninen testaus (tol 72, 712)
Ohjelmistot ja tietopalvelutoiminta (tol 61-63)
Kiinteistöalan toiminta (tol 68)
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus (tol 33)
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus (tol 23)

Keski-Karjala

Risto Hiltunen
toimitusjohtaja
Keski-Karjalan
Kehitysyhtiö Oy KETI

huikeaa kasvua

lausten varmistuminen sekä loistoristeilijät-
tilaus Saksaan ovat konkreettisia piristys-
ruiskeita, jotka säteilevät jopa satoina työ-
paikkavuosina Pohjois-Karjalaan.

Myös ICT sektorille kuuluu hyvää. Yri-
tystoiminta on terävöitynyt, henkilöstöä on
palkattu ja palkataan lisää. Yritykset perus-
tavat sivupisteitä Helsinkiin ja muualle Suo-
meen ja jatkossa myös ulkomaille. Peliteol-
lisuudessakin on useita "oraita", joista voi
tulla uusia menestystarinoita.

"Korjausrakentamisessa on edessä hyviä vuosia."

Kaivosteollisuuden ennuste pitkälle tu-
levaisuuteen on hyvä ja siitä tulee vetoapua
useille alihankkijoille. Kaivosteollisuuden
nousu tuo kasvua myös palvelupuolelle ja
kuljetuksiin sekä lisää koulutuskysyntää.

Matkailun ja erityisesti venäläisten mat-
kailijoiden merkitys kaupalle on suuri. Tax-
free kaupan kasvu viimeisen vuoden aikana
on ollut jopa 80 %.

Liikevaihto 1 000 €		Muutos	
1.-6. 2011	1.-6. 2010	1 000 €	%
252 879	152 170	100 709	66,2
439 373	318 321	121 052	38,0
918 249	756 938	161 311	21,3
59 321	49 159	10 162	20,7
1 052 889	896 491	156 398	17,4
1 296 386	1 119 519	176 867	15,8
34 615	30 025	4 590	15,3
67 676	58 930	8 746	14,8
77 443	68 617	8 826	12,9
2 447 705	2 176 732	270 973	12,4
88 353	79 273	9 079	11,5
121 891	110 428	11 463	10,4
704 706	646 551	58 155	9,0
83 066	76 294	6 771	8,9
233 281	215 914	17 367	8,0
1 087 541	1 007 248	80 294	8,0
45 987	42 661	3 326	7,8
51 656	47 974	3 682	7,7
60 246	57 019	3 227	5,7
43 142	41 174	1 968	4,8
4 378	4 180	197	4,7
56 169	54 072	2 097	3,9
28 690	27 999	691	2,5
16 172	15 885	287	1,8
34 265	34 238	27	0,1

Keski-Karjalassa voimakkaita vaihteluja

Talouden suhdanteet vaihtelevat nopeasti
Keski-Karjalassa. Alkuvuonna kaikkien toi-
mialojen liikevaihto jatkoi kasvuun vuo-
den 2010 tapaan, mutta syksyllä seutu ha-
keutui äkillisen rakennemuutoksen alueeksi
Puhos Board Oy:n ja sen seurannaisvaiku-
tusten takia. Suhdanteet vaikuttavat eri toi-
mialoilla eri tavalla, sillä esimerkiksi metalli-
alan yritykset etsivät lisää työvoimaa.

Syksyn ikävistä uutisista huolimatta al-
kuvuosi oli vielä kasvun aikaa, sillä kaikkien
toimialojen liikevaihto kasvoi yli 14 %. Ke-
hitys on hieman myönteisempää kuin maa-
kunnassa keskimäärin. Kaikkien toimialo-
jen liikevaihto kasvoi, joten kokonaisuute-
na kehitys on ollut alkuvuonna suotuisaa.

Liikevaihto kasvoi eniten rakentamisessa,
yli 41 %. Viime vuonna kehitys oli varsin
epätasaista. Kuukausivaihtelu jatkuu myös
tänä vuonna kuuden prosentin supistumi-
sesta aina 67 %:n kasvuun. Todennäköises-
ti monet isot remonttikohteet Kiteen seu-
dulla sekä Kesälahden Maansiirron isot ura-
kat eri puolilla Suomea näkyvät alkuvuoden
kasvuluvuissa.

"Tax-free myynti kasvoi huikeat 91 prosenttia."

Teollisuudessa myös koneiden ja laittei-
den valmistus (39 %), metalliteollisuus ko-
konaisuudessaan (31 %) sekä puutavaran
valmistus (17 %) kasvattivat liikevaihtojaan
reilusti vuoden 2010 tammi-kesäkuuhun

verrattuna. Myös koulutuksen sekä tervey-
denhuolto- ja sosiaalipalvelujen liikevaihto
kasvoi yli 20 %. Yksityisten palvelujen li-
sääntynyt käyttö nostaa alan liikevaihtoa.

Myös palvelualan yritysten liikevaihto
kasvoi ilahduttavasti alkuvuonna. Erityi-
sesti majoitus- ja ravitsemusalan yritykset
ovat pystyneet kasvattamaan liikevaihtoaan
yli 10 %. Myönteistä on myös tukku- ja vä-
hittäiskaupan lähes 6 %:n liikevaihdon kas-
vu. Luvut kertovat matkailijamäärien kasvus-
ta, mikä näkyy myös majoitusyritysten yö-
pymisvuorokausissa. Tammi-kesäkuussa yö-
pymiset lisääntyivät 9 % ja tax-free myynti
kasvoi huikeat 91 %. Venäläisten osuus mat-
kailijavirrasta on kasvanut entisestään. Venä-
läisten joulun ja uudenvuoden vietto käy sel-
västi ilmi kaupan tammikuun liikevaihdossa,
joka kasvoi yli 12 % vuoden takaiseen. Viime
vuonna Niiralan raja-aseman ylitti yli miljoonaa
henkilöä ja tänä vuonna on arvioitu raja-
nylittäjiä olevan jo 1,3 miljoonaa.

Vuoden alkupuolella yritykset ovat pal-
kanneet väkeä lisää, sillä työntekijämäärä
kasvoi kolmen prosentin. Tosin muutos on
maakunnan pienin. Tämän syksyn irtisano-
miset ja lomautukset tulevat vähentämään
loppuvuonna henkilöstömäärää selvästi.

Keskikarjalaisten yritysten viennin arvo
kasvoi liki kolmanneksen edellisen vuoden
vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tam-
mi-maaliskuussa vienti kasvoi peräti 56 %,
mikä oli koko maan kehitykseen verrat-
tuna erittäin hyvä saavutus.

KESKI-KARJALAN SEUTUKUNNAN KEHITYS	Liikevaihto 1 000 €		Muutos	
	1.-6.2011	1.-6.2010	1 000 €	%
Rakentaminen (tol F)	53 637	37 895	15 742	41,5
Koneiden ja laitteiden valmistus (tol 26-27, 28)	24 248	17 411	6 837	39,3
Metalliteollisuus (tol 24-30)	29 709	22 719	6 990	30,8
Koulutus sekä terveydenhuolto- ja sosiaali- palvelut (tol P+Q)	5 938	4 857	1 081	22,3
Jalostus (tol BC+DF)	203 227	170 921	32 307	18,9
Puutavaran valmistus (tol 162+310)	26 111	22 349	3 761	16,8
Teollisuus (tol C)	134 038	116 270	17 768	15,3
Kaikki toimialat yhteensä (tol A-X)	326 029	285 266	40 763	14,3
Kaivostoiminta ja louhinta, teollisuus, energian tuotto ja jakelu (tol BCD)	147 810	129 814	17 996	13,9
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys (tol 161)	32 574	29 071	3 502	12,0
Kuljetus ja varastointi (tol H)	22 278	20 000	2 279	11,4
Majoitus- ja ravitsemistoiminta (tol I)	4 090	3 708	382	10,3
Metallituotteiden valmistus (tol 25)	5 139	4 748	391	8,2
Palvelualat yhteensä (tol G-U)	109 074	101 261	7 813	7,7
Tukku- ja vähittäiskauppa (tol G)	63 700	60 193	3 507	5,8
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta, tieteellinen ja tekninen toiminta (tol M+N)	8 092	7 763	329	4,2

Metalliteollisuus kasvaa ripeästi

Maakunnan liikevaihdon ja viennin kasvun veturina toimi alkuvuodesta metalliteollisuus ja erityisesti koneiden valmistus. Liikevaihto kehittyi metalliteollisuudessa (24–30) erittäin myönteisesti kuluvaan vuoteen tammi-kesäkuussa Pohjois-Karjalassa, sillä liikevaihto nousi 37,1 % vuotta aiemmasta. Erityisen reipasta nousu oli metalliteollisuuden toimialoista muiden koneiden ja laitteiden valmistuksessa, jossa liikevaihto nousi peräti 63,4 % vuoden 2010 tammi-kesäkuuhun verrattuna.

Maakunnan kannalta tärkeä metalliteollisuuden vienti kehittyi alkuvuonna erittäin myönteisesti, kasvua kertyi peräti 42,5 % edellisvuodesta. Alkuvuoden vienti oli 210 miljoonaa euroa. Myös metalliteollisuuden henkilöstömäärä jatkoi merkittävää kasvua.

Metalliteollisuuden liikevaihdon kehitys on ollut niin suotuisaa, että tänä vuonna liikevaihdossa saatetaan ylittää hyvin lähelle maagista miljardin euron rajaa. Alkuvuoden liikevaihto oli 480 miljoonaa euroa. Vuonna 2010 liikevaihto oli 780 miljoonaa euroa. Alkuvuoden kovat kasvulukemat liikevaihdossa ja viennissä ennakoivat myös

henkilöstömäärän osalta kasvua loppuvuodelle. Ilahduttavaa on myös se, että metalliteollisuuden liikevaihto kasvaa Pohjois-Karjalassa koko maata selvästi ripeämmin.

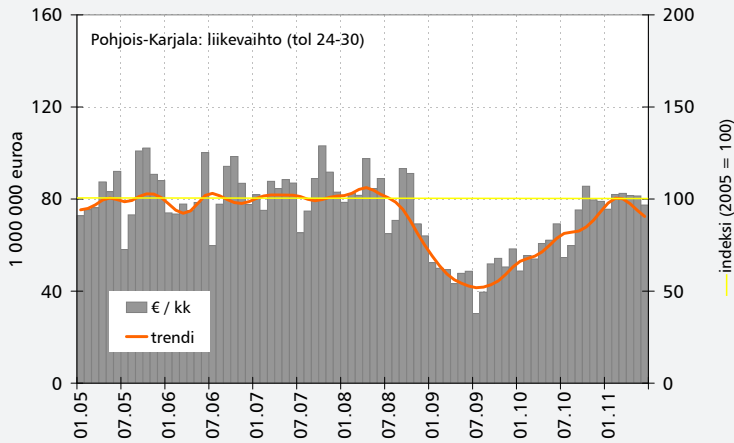
Edellinen taantuma osoitti sen, että metalliteollisuus on toimialana herkkä suhdanvaihteluille. Kun metalliteollisuuden kehitystä tarkastellaan taaksepäin vähän pidemmällä aikavälillä, huomataan, että ala on nyt toipunut syvästä taantumasta ja saavuttanut liikevaihdossa lamaa edeltävät huippuvuodet. Toipuminen käynnistyi alkuvuodesta 2010 ja tämä on näkynyt viiveellä henkilöstön määrän kasvuna kesästä 2010 lähtien.

Maailmantalouden tummista pilvistä huolimatta alkuvuoden liikevaihdon ja sisällä olevien tilausten perusteella loppuvuodelle voi ennakoita vielä hyviä kasvulukemia. Maailmantalouden tilanne on kuitenkin hyvin epävarma ja metalliteollisuus altis mahdollisille nopeille muutoksille.

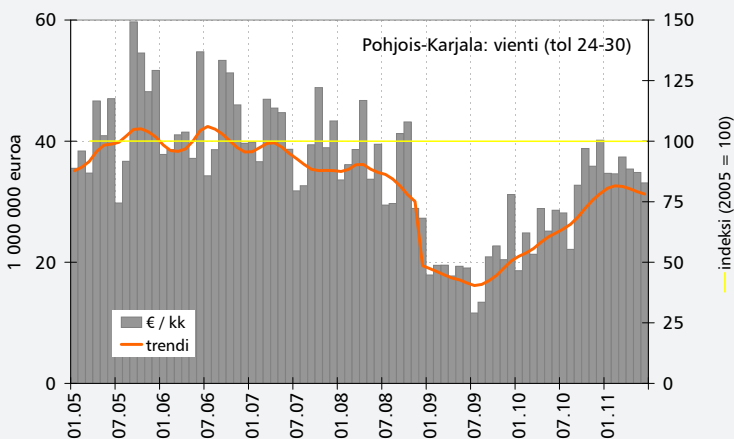
Metalliteollisuuden yritysten myönteisen kehityksen kulmakiviä jatkossa ovat kansainvälistyminen, palveluliiketoiminnan kasvu sekä entistä useamman alihankintayrityksen siirtyminen omiin tuotteisiin ja palveluihin.

Metalliteollisuuden liikevaihto

Metalliteollisuuden vienti

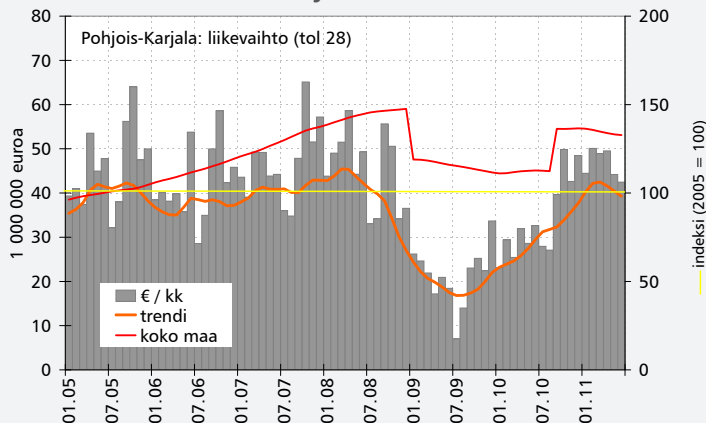

Metallituotteiden valmistuksen (25) suhdannenäkymät kirkastuivat viime vuoden aikana ja koko vuonna kasvua kertyi 15,6 % vuotta aiemmasta. Liikevaihdon kehitys jatkui myönteisenä kuluvaan vuoteen tammi-kesäkuussa, kasvun ylittäessä 11,3 %:iin vuotta aiemmasta. Koko maan tasolla kehitys oli hieman ripeämpää, liikevaihdon noustessa 17,4 % vastaavalla ajanjaksolla.

Metallituotteiden valmistuksen vientiliikevaihto kääntyi maltilliseen kasvuun viime vuonna, kasvuksi summautui 7,4 % edellisvuodesta. Koko maan tasolla kehitys oli samalla tasolla. Toimialan viennin kasvu oli hidasta kuluvaan vuoteen tammi-kesäkuussa, kun viennin arvo nousi vain 1,2 %. Koko maan tasolla viennin kehitys oli maakunnan tasoa ripeämpää kuluvaan vuoteen alkupuolella, kun tammi-kesäkuun kasvuksi summautui 8,1 % viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Metallituotteiden valmistuksen henkilöstömäärän nousu kiihtyi alkuvuonna, henkilöstömäärän kohotessa yli 16 %. Vielä vuoden 2010 alkupuoliskolla henkilöstömäärä pieneni, mutta kääntyi maltilliseen kasvuun loppuvuodesta.

Muiden koneiden ja laitteiden valmistus

Muiden koneiden ja laitteiden valmistus (28) on metalliteollisuuden toimialoista liikevaihdoltaan selvästi merkittävin. Toimiala kirjautti alkuvuodesta tämänkertaisen talouskatsauksen kovimmat kasvulukemat niin liikevaihdon kuin tehtyjen työtuntien osalta. Liikevaihdon kasvu oli tammi-kesäkuussa peräti 63,4 %. Jakson viimeisten kuukausien liikevaihto kääntyi kuitenkin jo alkuvuoden kuukausia pienemmäksi. Koko maan tasolla toimialan liikevaihto kehittyi alkuvuonna maltillisemmin, joskin kasvua kertyi 20,1 %. Toimialan suhdannekäänne Pohjois-Karjalassa ajoittuu loppuvuoteen 2009 ja vuosi 2010 oli jo vahvan toipumisen aikaa.

Henkilöstömäärä nousi liikevaihdon tavoin voimakkaasti muiden koneiden ja laitteiden valmistuksen toimialalla kuluvan vuoden alussa, kun kasvua kirjattiin peräti 36,1 % viime vuoden vastaavaan ajankohintaan verrattuna. Takana on kuitenkin heikompia vuosia.

Tietokoneiden ja muiden sähkölaitteiden valmistuksen (26-27) suhdanne näkymät kirkastuivat myös viime vuoden aikana ja kasvu kiihtyi loppuvuodesta. Koko vuonna 2010 liikevaihto 21,7 %, kun koko maan tasolla nousu jäi vain 3,3 %:iin. Ripeä

kasvu jatkui tammi-kesäkuussa, kun liikevaihto kohosi lähes 20 % viime vuoden vastaavasta ajankohdasta. Koko maan tasolla kehitys oli huomattavasti hitaampaa, kasvun jäädessä 3,3 %:iin. Silti kyseinen toimiala on metallin toimialoista ainoa, joka on edelleen selvästi viime vuosikymmen huippuvuosia alemmalla tasolla.

Toimialoilla henkilöstömäärän lasku pysähtyi viime vuoden aikana. Henkilöstömäärän kasvu oli vauhdikasta kuluvan vuoden alkupuolella, kun tehtyjen henkilötyövuosien määrä nousi peräti viidenneksen vuodentakaisesta.

Koneiden korjauksen kehitys tasaantui

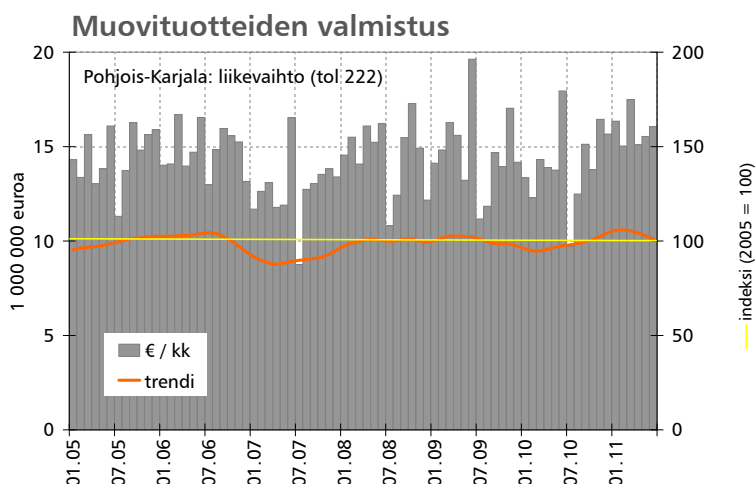
Koneiden ja laitteiden korjauksen, huollon ja asennuksen (33) toimialan kehitys maakunnassa tasaantui kuluvan vuoden alkupuolella, kun liikevaihto nousi 3,3 %. Toimialalla liikevaihdon lasku taittui vuoden 2010 alkupuolella ja koko vuonna kasvua kertyi peräti 34,4 % edellisen vuoden tasoon verrattuna. Koko maan tasolla toimialan kehitys oli huomattavasti maltillisempaa viime vuoden aikana, liikevaihdon kasvua 2,8 % vuotta aiemmasta.

Muovialan näkymät kirkastuivat alkuvuodesta

Muovituotteiden valmistuksen (222) liikevaihto kehittyi alavireisesti viime vuoden aikana, vuonna 2010 laskua kertyi 4,4 % edellisvuoteen verrattuna. Puolivuositasolla tarkasteltuna liikevaihto laski tammi-kesäkuussa 8,7 %, kun puolestaan heinä-joulukuussa kasvua kertyi hienoiset 0,5 %. Toimialan näkymät kirkastuivat kuluvan vuoden alkupuolella, kun liikevaihto kohosi 11,7 %.

Myös viennin näkymät ovat kirkastuneet kuluvan vuoden alussa, sillä kasvua kertyi 13,7 %. Vuonna 2010 vienti vielä laski 5 % edeltävään vuoteen verrattuna.

Muovituotteiden valmistuksen liikevaihdon ja viennin näkymien paraneminen näkyi myös henkilöstömäärässä, kun tehdyt työtunnit kasvoivat alkuvuonna 11,5 %. Vielä vuonna 2010 kehitys oli alavireistä, sillä henkilöstömäärä supistui 2 %.

Jarno Turunen
maakuntasuunnittelija
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Horjuva maailmantalous ei alkukuukausina heijastunut rakentamiseen

Pohjois-Karjalan **rakentamisen toimialan (F)** liikevaihto kasvoi alkuvuodesta 10,9 %:lla, mikä jatkoi edellisvuoden hyvää kehitystä. Vuonna 2010 liikevaihto nousi maakunnassa 10,3 %, kun koko maan tasolla kehitys oli huomattavasti maltillisempaa jääden 3,4 %:iin.

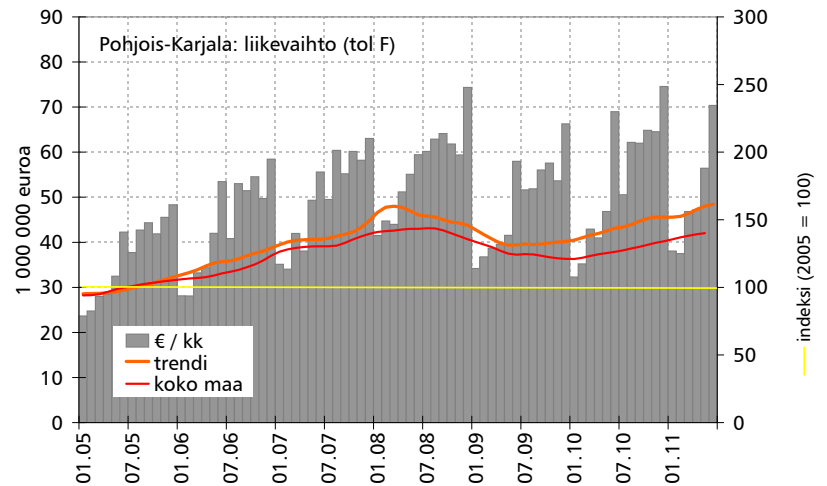
Alkukuukausien aikana rakentamisen liikevaihto oli 296 miljoonaa ja alalla toimii maakunnassa hieman reilu tuhat yritystä.

Rakennusteollisuus RT:n mukaan maailmantalouden yhä huolestuttavampi kehitys alkaa heijastua myös Itä-Suomen rakennusalan lähitulevaisuuden näkymiin. Tilajaat ja rakennuttajat näkevät alan nykysuhdanteet vielä hyvinä. He arvioivat rakennushankkeiden määrän kasvavan ja kannattavuuden paranevan hieman kuluvana vuonna. Ensi kevääseen mennessä asunto-tuotanto supistuisi, mutta toimiala- ja korjausrakentaminen kasvaisivat.

Toimialalla henkilöstömäärän kehitys kääntyi negatiiviseksi liikevaihdon tapaan vuonna 2009, jolloin henkilöstömäärän taso jäi 8,8 % edellisvuodesta. Toimialan näkymät kirkastuivat viime vuoden aikana, mutta kasvu jäi kuitenkin vajaaseen prosenttiin alkuvuoden heikosta kehityksestä johtuen. Henkilöstömäärän kehitys jatkui alkuvuodesta 2011 positiivisissa merkeissä kasvaen 5,9 %.

Rakentamisen liikevaihto

Sirkkelit pyörivät vauhdilla

Puun sahaus, höyläyksen ja kyllästyksen toimialalla (161) liikevaihdon raju alamäki taittui vuoden 2009 lopulla.

Kasvu voimistui koko viime vuoden ajan ja liikevaihto nousi lähes 40 % edellisen vuoden tasoon verrattuna. Suotuisa kehitys jatkui kuluvan vuoden alkupuolella liikevaihdon kasvun ollessa 13,5 %.

Myös vuoden 2007 lopulla alkanut toimialan henkilöstömäärän lasku päättyi vuoden 2010 loppupuolella. Henkilöstömäärän nousujohtainen kehitys voimistui kuluvan vuoden alkupuolella ollen peräti 18,8 %.

Liikevaihtokehitystä myötäillen, myös viennin alavireinen kehitys pysähtyi viime vuoden alussa ja viennin arvo nousi vuositasolla jopa 40,6 %. Kuluvan vuoden alussa trendi jatkui, sillä alan vientiliikevaihto nousi 17,6 %.

Puutavaran valmistuksen alkuvuosi ylioptimistinen

Puutavaran valmistuksessa (162+310) vuoden 2010 keväänä alkanut liikevaihdon nousu jatkui ripeänä, kun kasvua kertyi alkuvuodesta 16,1 %. Pohjois-Karjalassa merkittävimmät toimialat ovat puulevyjen valmistus, rakennuspuusepäntuotteiden valmistus, kalusteiden valmistus ja puuelementtien- sekä valmistalojen tuotanto.

Alan henkilöstömäärä tekee valitettavaa aaltoliikettä. Vuoden 2010 aikana puutavaran valmistuksessa työskentelevien määrä väheni 10 %. Kehitys piristyi kuluvan vuoden alkupuolella sillä henkilöstömäärä nousi 27,1 %. Kuluvan syksyn luvut tulevat kuitenkin jälleen olemaan radikaalisti heikompia mm. Puhos Boardin lopettamisen jälkeen.

Puutavaran valmistuksen toimialalla viennin alamäki taittui niin ikään viime vuonna, kun vientiliikevaihto kohosi 35,3 % edellisvuodesta. Viennin kasvu on jatkunut voimakkaana kuluvan vuoden alkupuolella, viennin arvon noustessa 20,6 %.

Metlan arvion mukaan epävarmuus vientimarkkinoiden talouskehityksessä erityisesti euroalueella heikentää loppuvuoden aikana metsäteollisuustuotteiden kysyntää. Markkinahakkuut kuitenkin kasvavat hieman tänä vuonna ja kantohintojen odotetaan nousevan. Ensi vuoden kehitys riippuu siitä, joudutaanko uuteen taantummaan sekä siitä kuinka vaikutukset näkyvät Suomelle tärkeillä vientialueilla.

Rauno Jussila
viestintäsuunnittelija
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Elintarvikeala piristyi kesän kynnyksellä

Elintarviketeollisuus (10-12) kääntyi varovaiseen prosentin kasvuun jo viime vuoden aikana. Kasvu vauhdittui kuluvan vuoden alkupuolella 7 %:iin. Alan liikevaihto oli 77,8 miljoonaa eli kasvua kertyi hieman yli 5 miljoonaa euroa.

Toimialan kehitys oli samankaltaista koko maan tasolla, liikevaihdon noustessa huhti-kesäkuussa 12,7 %. Alkuvuoden aikana ruoka kallistui odotettua nopeammin, toki kesän jälkeen hintapiikki on ohitettu, koska raaka-aineiden ja energian hintojen nousu on pysähtynyt.

Alan henkilöstömäärä kääntyi laskuun vuonna 2009 ja väheni viime vuonnakin pari prosenttia. Viime syksynä henkilöstömäärän lasku taittui, kun tehtyjen henkilö-

työvuosien määrä pysytteli edellisen vuoden tasolla. Toimialan kasvu vauhdittui kuluvan vuoden alkupuolella; tammi-maaliskuussa henkilöstömäärä lisääntyi hieman yli 7 % ja huhti-kesäkuussa 9,8 % viime vuoden vastaaviin ajankohtiin verrattuna.

Elintarvikealan viime aikojen positiivisin signaali on ollut maakunnan tuottaman maitomäärän kääntymisen kasvuun. Vuonna 2010 maitoa tuotettiin yhteensä 140,3 miljoonaa litraa. Haastavana tavoitteena on, että maakunnassa tuotettaisiin maitoa 150 miljoonaa litraa vuonna 2015. Maitotiloja Pohjois-Karjalassa oli vuoden 2010 lopussa 733. Maitotilojen määrä on laskenut lähes 80 % viimeisen 20 vuoden aikana, mutta toisaalta tilannetta on pystytty kompensoimaan nostamalla tilojen lehmälukua ja lehmien tuotostasoa.

Rauno Jussila

viestintäsuunnittelija

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pohjois-Karjalaan rekrytoidaan uusia työntekijöitä

Pohjois-Karjalan talousnousua edistämään on käynnistetty Pohjois-Karjalan ja Joensuun vetovoimaohjelma. Yhtenä kärkiteemanä on osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen.

–Pohjois-Karjalassa on parhaillaan avoinna satoja työpaikkoja eri alojen ammattilaisille, osaajille ja sellaisiksi aikoville. Tekijöitä kaivataan teollisuuteen, kauppaan ja muille palvelualoille. Työvoimatarvetta voimistaa kasvuyritysten lisäksi suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen, kertoo projektipäällikkö **Reijo Muje** Pohjois-Karjalan maakuntaliitosta.

Vetovoimaohjelman keskeisiä toimenpiteitä rekrytointiin lisäksi ovat matkailutoimialan kilpailuaseman vahvistaminen, investointien hankinta, maakunnan tunnettuuden lisääminen ja kansainvälistyminen. EU-rahoituksen osuus on 50 %.

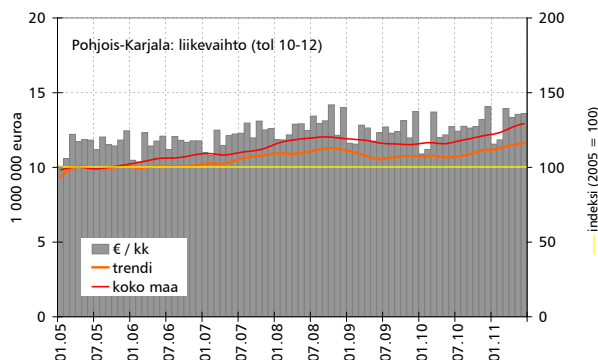
VisitKarelia.fi brändiksi

VisitKarelia.fi-palvelusta luodaan Pohjois-Karjalan brändi. Matkailutarjonnan lisäksi verkossa tuodaan kokonaisvaltaisesti esiin maakunnan yrityskenttää, asumista, elämäntyyliä, investointimahdollisuuksia ja opiskelupaikkoja.

Satsaamme vahvasti verkkonäkyvyyteen. Lisäksi toteutamme neljännesvuositain Helsingin Sanomien välissä ilmestyvän Visit Karelia -liitteen, joka tavoittaa 100 000 taloutta pääkaupunkiseudulla. Tammi-kuussa 2012 ilmestyy korkeatasoinen vuosijulkaisu Visit Karelia Magazine, jonka tehtävänä on vahvistaa VisitKarelia.fi-brändiä myös kansainvälisesti.

Vetovoimaohjelma hakee toimintaansa mukaan maakunnan keskeisiä toimijoita, erityisesti elinkeinoelämää. Paikallisten toimijoiden ääni halutaan VisitKarelia.fi –brändin kautta kuuluviin.

Elintarviketeollisuuden liikevaihto

Kivialan alavire jatkuu

Vertailtaessa Pohjois-Karjalan toimialarakennea koko maahan, selkeimmin erottuva ala on **kivituotteiden valmistus (237)**. Vuonna 2009 Pohjois-Karjalan osuus toimialan liikevaihdosta lähenteli kolmannelle ja alan henkilöstöstä peräti 38,3 % työskenteli maakunnassa. Viime vuosikymmenen puolenvälin vahvan kasvun jakson jälkeen toimialan liikevaihto on kuitenkin supistunut, eikä ala ole vielä päässyt takaisin kasvu-uralle.

Kivialan jo vuoden 2008 alussa alkanut liikevaihdon alavireinen kehitys jatkui viime vuoden aikana. Lasku kuitenkin loiveni edellisestä vuodesta liikevaihdon supistumisen jäätyä 4,5 %:iin vuodentakaisesta. Kehitys oli edelleen heikkoa kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa, kun toimialan liikevaihto ainoana tarkastelussa mukana olevista aloista supistui 3,3 %.

Henkilöstömäärän osalta toimialalla vuonna 2007 alkanut heikko kehitys jatkui aina vuoteen 2010, jolloin henkilöstömäärä jäi 17,8 % vuoden 2009 tasosta. Henkilöstömäärän lasku tasaantui kuluvan vuo-

den tammi-kesäkuussa, kun tehtyjen henkilötyövuosien määrä jäi edellisen vuoden tasolle.

Vuonna 2010 noin 43 % kivialan liikevaihdosta tuli viennistä, ja viennin kehitys vaikuttaakin merkittävästi alan kehitykseen. Vientiliikevaihto supistui vuonna 2010 molemmilla vuosipuoliskoilla; tammi-kesäkuussa vientiliikevaihto vajosi 9,7 % ja heinä-joulukuussa peräti 21 %. Vuositasolla tarkasteltuna viennin arvo putosi 16,1 % edellisvuoden tasosta ja alan vienti ylsi enää puoleen vuoden 2006 tasosta. Kotimaan markkinoille menevän tuotannon arvo on vastaavana aikana pienentynyt vain noin 10 %. Kuluvan vuoden alkupuoliskolla viennin kehitys kääntyi myönteiseksi, joskin kasvuluvut olivat vielä pieniä. Tammi-maaliskuussa viennin arvo nousi 3,2 % ja huhti-kesäkuussa edelleen 0,7 %.

Alan merkittävien yritysten näkyvät näyttävät edelleen haasteellisilta. Taloudellisen epävarmuuden lisääntyminen erityisesti Keski-Euroopan vientimarkkinoilla vaikuttaa alan kehitykseen.

Kimmo Niiranen

maakunta-asiamies

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

VisitKarelia.fi

Uusi työ • Uusi elämä • Pohjois-Karjala

Kauppa käy

Kaupan alalta (G) kertyy yli neljännes Pohjois-Karjalan kaikkien toimialojen yhteenlasketusta liikevaihdosta. Teollisuuden yskähdeltyä taantuman aikana vuonna 2009 kaupan alan osuus lähenteli jopa kolmannesta.

Kaupan laskusuhdanne taittui palvelu-alojen tapaan vuoden 2010 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Toisella ja kolmannella neljänneksellä liikevaihto kasvoi tasaisesti ja viimeisellä neljänneksellä nousu vauhdittui. Vuositasolla liikevaihto kasvoi 7,2 % vuoteen 2009 verrattuna. Koko maan tasolla kehitys oli hieman ripeämpää (8,7 %). Kuluvan vuoden alkupuolella toimialan kehitys Pohjois-Karjalassa jatkui myönteisenä ja liikevaihto nousi yli 8 %. Vaikka kasvuluvut ovat jääneet hieman valtakunnallisista, kauppa ei Pohjois-Karjalassa taantuman aikaan myöskään sukeltanut yhtä selvästi kuin koko maassa. Tarkastelujakson lopussa Pohjois-Karjalan ja koko maan indeksiluvut olivat käytännössä samat.

Kaupan alan henkilöstömäärä väheni vielä vuonna 2010, joskin negatiivinen kehitys taittui vuoden viimeisellä neljänneksellä. Kuluvan vuoden tammi-kesäkuun kasvuksi kirjautui 5,5 %. Henkilöstömäärältään suuren alan näinkin selvä suhteellinen kasvu tarkoittaa noin 300 henkilötyövuotta.

Seutukunnista kaupan alan liikevaihdon kasvu oli alkuvuonna vahvinta Joensuun seutukunnassa (9,0 %). Keski-Karjalassa (5,8 %) ja Pielisen Karjalassa (6,0 %) kasvuluvut olivat hieman pienempiä, joskin Pielisen Karjalassa myös kaupan alan notkahdus taantumassa oli ollut suhteellisen pieni.

Yksi kaupan vahvaa kasvua selittävä tekijä Pohjois-Karjalassa on venäläisten ostosmatkailu. Joensuun tax-free myynti kasvoi tammi-kesäkuussa kaikista Suomen kaupungeista kovinta tahtia eli 86 %, joskin euroiksi muutettuna noin 2 milj. euron tax-free myynnin kasvu selittää kaupan kokonaiskasvusta vain noin 3 %. Kaikki venäläisten tekemä kauppa ei kuitenkaan näy tax-free tilastoissa, eivätkä vaikutukset rajoitu kaupan alaan, joten todellinen piristysruiske aluetalouteen on suurempi.

Taloustaantuma ja kuluttajien talousodotusten heikentyminen hidastanevat kaupan kasvua lähiaikoina, mutta edellytykset pitkän aikavälin myönteiselle kehitykselle ovat erittäin hyvät. Kaupan alalle on jatkosakin luvassa suuria investointeja. Joensuun Karsikkoon sijoittuva hypermarket tulee lisäämään alan volyymia lähivuosina.

Liike-elämän palvelut ripeässä kasvussa

Laajaan toimialaryhmään (M+N) kuuluu alatoimialoja liikkeenjohdon konsultoinnista ja tieteellisestä tutkimuksesta aina työllistämistoimintaan ja matkatoimistoihin. Toimialaryhmän liikevaihto kasvoi vuosina 2001–2008 Pohjois-Karjalassa keskimäärin yli 10 % vuodessa. Vuonna 2009 liikevaihto laski ja kehitys oli alavireistä vielä vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä. Toisella vuosineljänneksellä alan liikevaihto nousi 9 % ja nousu voimistui edelleen vuoden loppua kohti. Heinä-syyskuussa kasvua kertyi 11,5 % ja loka-joulukuussa edelleen 12,3 %. Koko vuonna 2010 liikevaihto nousi 7,9 % edellisvuoden tasosta. Toimialan liikevaihto kas-

voi ripeästi myös kuluvan vuoden kahdella ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden alkupuoliskon kasvuksi summautui 9,3 %.

Liikevaihdon tavoin myös toimialan henkilöstömäärä nuokahti vuonna 2009. Vuoden 2010 loppupuolella henkilöstömäärän kehitys palasi jälleen kasvu-uralle, ja koko vuoden kasvu oli 0,3 %. Henkilöstömäärän kasvu voimistui edelleen kuluvan vuoden alkupuolella, kun kasvua kertyi tammi-maaliskuussa 5,5 % ja huhti-kesäkuussa edelleen 4,9 %.

Vuonna 2010 toimialan liikevaihdon kasvu oli erityisen vahvaa Keski-Karjalassa, jossa kasvua kertyi 20,3 %. Tämän vuoden alkupuoliskolla kovimmat kasvuluvut löytyivät puolestaan Pielisen Karjalasta (+15,9 %).

Kiinteistöalan trendi-kehitys vakaata

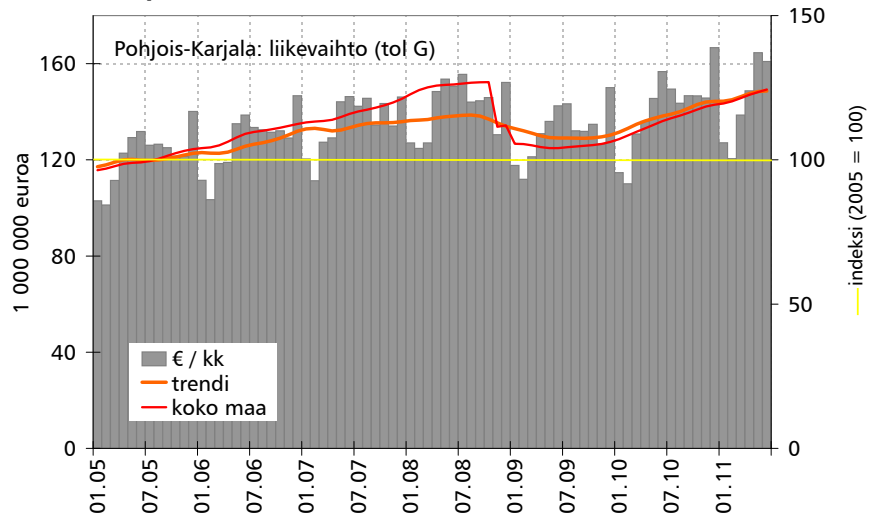
Kiinteistöalan toimintaan (L) luetaan kiinteistöjen myynti tai osto, kiinteistöjen vuokraus sekä muut kiinteistöpalvelut, kuten kiinteistöjen arviointi. Toimialaluokkaan kuuluu myös isännöintitoiminta.

Kiinteistöalan liikevaihto on kasvanut 2000-luvulla suhteellisen tasaisesti eikä liikevaihto kääntynyt Pohjois-Karjalassa laskuun edes taantumavuosina. Kiinteistöalan pitkän aikavälin myönteisestä kehityksestä maakunnassa kertoo mm. se, että viimeisen kymmenen vuoden aikana alan liikevaihdon kasvu on jäänyt vain kahtena vuotena jälkeen valtakunnallisista kasvuluvuista.

Taantumanotkahduksen pienuus selittää osaltaan sitä, etteivät kasvuluvutkaan ole nyt suuria. Vuonna 2010 liikevaihdon lisäystä kertyi Pohjois-Karjalassa 5,3 %, kun koko maan tasolla kasvu oli 3,8 %. Vuoden 2011 alkupuoliskon maltillinen 3,6 %:n liikevaihdon kasvu Pohjois-Karjalassa merkitsi sitä, että kiinteistöala lukeutui alkuvuonna heikoimmin kehittyneisiin aloihin.

Henkilöstömäärän osalta kiinteistöalan kehitys on parin viime vuoden aikana ollut hidasta, kasvu on ollut vuositasolla yhden prosentin luokkaa. Alkuvuonna 2011 tapahtunutta yli 10 %:n henkilöstömäärän laskua voidaan pitää toimialan aiempaan kehitykseen nähden poikkeuksellisenä. Kyse on toisaalta henkilöstömäärän osalta suhteellisen pienestä toimialasta, jonka muutoksia voivat selittää yksittäiset yritykset.

Kaupan alan liikevaihto

Kimmo Niiranen
maakunta-asiamies
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Telealan negatiivinen kehitys taittui

Palvelualoista televiestinnän, ohjelmistojen ja tietopalvelutoiminnan (61-63) liikevaihdon kasvu jäi 3,7 %:iin ja kehittyi selvästi hitaammin kuin lähes kaikki muut toimialat. Pitkään jatkunut negatiivinen kehitys taittui kuitenkin nyt kuluvaan vuoden alkupuolella, kun alan liikevaihto nousi tammi-maaliskuussa 3,3 % ja jatkoi kasvua vielä huhti-kesäkuussa 4,2 % vuotta aiemmasta.

Toisaalta mitään jyrkkää pudotustakaan ei toimialalla nähty ja vuodesta 2009 lähtien ala on pysytellyt varsin tasaisella noin vajaan 10 miljoonan euron liikevaihtotasolla kuukausittain.

Enne käänteestä parempaan voisi olla kuluvaan vuoden kesäkuun liikevaihdon kasvuluku Joensuun seudun osalta, joka oli merkittävän suuri, jopa suurin sitten vuoden 2008. Pahimpana pelkona on, että jo syksyllä alkanut yleinen talouden epävarmuus katkaisee suotuisan kehityksen.

Henkilöstömäärä nousi sitä vastoin palvelualoista myönteisimmin juuri televiestinnän, ohjelmistojen ja tietopalvelutoiminnan toimialalla, kasvun yltäessä 8,2 %:iin, mikä viestii selvästi toimialalla toimivien yritysten lupaavista näkymistä sekä halusta ja rohkeudesta investoida osaavaan henkilöstöön huolimatta yleisestä epävarmuudesta.

Toimialan pienestä volyymista (työpaikkoja n. 600) huolimatta tai juuri siitä johtuen ala omaa voimakkaan kasvun aineksia erityisesti siinä vaiheessa, kun muilla tuotannollisilla toimialoilla tarvitaan tai suunnitellaan tuotantokapasiteetin kasvattamista tai toiminnan tehostamista. Usein niiden toimenpiteiden tekemiseen tarvitaan mm. tietoteknologian uusia ratkaisuja ja palveluja.

Kuljetukset myötäilevät yleistä kehitystä

Kuljetuksen ja varastoinnin toimiala (H) toipui rivakasti taantumasta vuoden 2010 aikana, alan liikevaihto kasvoi 13,5 % vuotta aiemmasta. Toimialan kehitys jatkui myönteisenä kuluvaan vuoden alkupuolella, liikevaihdon kasvaessa 11 % eli noin 12,5 miljoonaa euroa. Kehitys myötäilee kaikkien toimialojen kehitystä.

Ala on varsin merkittävä 250 miljoonan vuosiliikevaihdollaan. Kuljetusalalla toimii Pohjois-Karjalassa hieman vajaa 700 yritystä.

Henkilöstömäärän kehitys on ollut olematonta ja muutokset minimaalisia jo useamman vuoden. Viime vuoden lopulla kehitys kääntyi lopulta nousuun ja kasvu jatkui tasaisena kuluvaan vuoden alussa, henkilöstömäärän kasvun kohotessa 8,2 %:iin.

Liikevaihdosta Joensuun seutukunnan osuus on 70 %, Keski-Karjalan 18 % ja Pielisen Karjalan 12 %.

Majoitustoiminta 5 % myötätuudessa

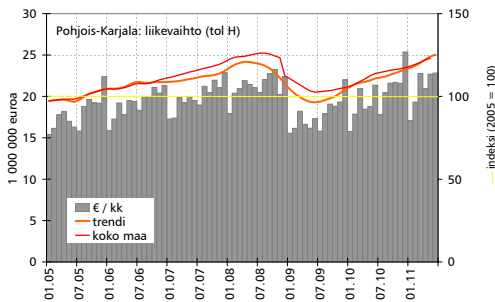
Pohjois-Karjalan maakunnan majoitus- ja ravitsemistoiminnan (I) liikevaihto kehittyi hitaasti vuonna 2009, sillä koko vuonna liikevaihto pysytteli edellisen vuoden tasollaan. Viime vuonna toimialan liikevaihto kuitenkin jo nousi koko maan tasoa ripeämmin. Pohjois-Karjalassa kasvua kertyi 6,1 %, kun koko maan tasolla kasvussa jäettiin 3,3 %:iin. Kuluvaan vuoden alussa liikevaihdon kehitys on jatkunut viime vuoden kaltaisena, sillä kasvua kertyi 5 %, mikä tarkoitti 2,6 miljoonaa euroa. Alan liikevaihto oli puolen vuoden aikana 54,6 miljoonaa.

Majoitus- ja ravitsemisalalla on maakunnan alueella noin 350 toimipaikkaa. Alan liikevaihdon volyymi painottuu 80 prosenttisesti Joensuun seudulle. Seudullisesti tarkasteltuna ilahduttavaa on Keski-Karjalan ennätyskellisen suuri 10 %:n liikevaihdon kasvuvauhti.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa henkilöstön määrän kehitys on ollut vaihtelevaa jo usean vuoden ajan. Vuonna 2009 henkilöstömäärä kääntyi taas yhden kasvuvuoden jälkeen 4,8 %:n laskuun. Vuonna 2010 henkilöstömäärä väheni edelleen, mutta vain 0,6 %. Puolivuoti muutosilla mitattuna henkilöstömäärä väheni 1,1 % alkuvuonna 2010. Loppuvuonna lasku pysähtyi, määrän jäädessä edellisen vuoden tasolle. Henkilöstömäärän kasvu vauhdittui kuluvaan vuoden tammi-kesäkuussa 5,3 %:iin.

Maakunnassa on runsaasti vuokrattavia mökkejä ja huviloita. Mökkimatkailun liikevaihto ei valitettavasti sisälly esitettyihin lukuihin.

Kuljetusten liikevaihto

Rauno Jussila
viestintäsuunnittelija
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Rauno Jussila
viestintäsuunnittelija
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Jarmo Heiskanen
tietopalvelupäällikkö
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Yksityiset terveyspalvelut ylittänee 100 miljoonaa

Yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialan (Q) liikevaihdon kehitys on ollut viimeisen vuosikymmenen aikana vahvassa kasvussa lukuun ottamatta vuosia 2004 ja 2009. Vuodesta 2005 lähtien liikevaihdon kasvu on ollut Keski-Karjalassa ja Pielisen Karjalassa Joensuun seutua nopeampaa. Nyt alkuvuoden kasvu oli koko maakunnassa 7,8 %, mikä on samaa luokkaa kuin palvelusektorilla kaikkiaan.

Yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kasvu on kuitenkin pidemmällä aikavälillä ollut kaikkia toimialoja selvästi nopeampaa. Alkuvuoden kasvu jäi kuitenkin selvästi pienemmäksi kuin ennätysvuosina 2007–2008, jolloin vuosikasvun taso oli peräti neljännes.

Alkuvuoden alan liikevaihto oli noin 55 miljoonaa euroa, mikä enteilee koko vuodelle reilusti yli sataa miljoonaa euroa. Kuntien palvelujen ulkoistaminen ja myös muu yksityinen palvelujen kysyntäkasvu varsinkin terveyspuolella ovat siivittäneet toimialaa kasvuun.

Volyyymi ei kuitenkaan ole vielä kovin suuri, jos sitä verrataan Pohjois-Karjalan kuntasektorin sosiaali- ja terveyspalvelujen moneihin. Yksityisten palvelujen osuus on tänä vuonna hieman vajaa viidennes yhteenlasketusta volyymista, mutta tulee ilmeisemmin jatkossa nostamaan osuuttaan. Merkittävää ja yhä kasvavaa roolia palvelutuottajana kantaa myös kolmas sektori.

Seppo Tiainen
kuntakehityspäällikkö
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pohjois-Karjala sultsinankuoressa*

Pohjois-Karjala on Suomen itäisin maakunta, jonka keskuskaupunki on Joensuu. Maakunnan muita kaupunkeja ovat Kitee, Lieksa, Nurmes ja Outokumpu. Näiden lisäksi Pohjois-Karjalaan kuuluvat Ilomantsin, Juuan, Kesälahden, Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven ja Valtimon kunnat.

165 866

Väkiluku (1.1.2011)

+287

Muuttovoitto vuonna 2010

21 585

km² on kokonaispinta-ala, josta noin 70 % on metsää

2 200

järveä, joista maakuntajärvemme Pielinen on Suomen neljänneksi suurin

- Koulutusmahdollisuudet: Itä-Suomen yliopisto, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ja Pohjois-Karjalan ammattiopisto
- Kärkitoimialat: metsä- ja puu-, elintarvike-, muovi-, metalli- ja kiviteollisuus
- Koli on Etelä- ja Keski-Suomen korkein kohta (347 m)
- Manner-EU:n itäisin piste sijaitsee Ilomantsin kunnassa
- Yhteistä rajaa Venäjän kanssa 302 km, Niiralan rajanylityspaikalla noin miljoona ylitystä vuosittain
- 10 % maakunnan asukkaista on tutkintoa suorittavia opiskelijoita
- Matkailukohteita mm. kansallismaisema Koli, Bomban karjalaiskylä Nurmeksessa, Outokummun kaivosmuseo, Suomen Kivikeskus Juuassa, Kiteen eläinpuisto, Joensuun Taitokortteli ja Ruunaan kosket
- Kesäisiä tapahtumia mm. Joensuun Ilosaarirock, Rääkkylän Kihaus ja Lieksan Vaskiviikot
- Liikuntatapahtumia mm. Karelia soutu, Vaarojen maraton, Pogostan hiihto, Ahman hiihto, Kolin maisemahiihto ja Ruunaankoskihiihto

*Sultsina on riisipuorolla täytetty kääryle, "tortilla". Niitä voit nauttia Pohjois-Karjalassa, kuten muitakin maakunnan perinneruokia.

Julkaisija: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Päätoimittaja: Rauno Jussila

Tilastoaineisto: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdanpalvelu

Aineistojen käsittely, taulukot ja kuvat: Tuukka Arosara ja Hanna Silvennoinen, POKETTI-hanke

Graafinen suunnittelu ja taitto: Laura Jussila

Kuvat: Tarmo Sotikov (kansi), Eija Hiltunen (s. 2), Stock.XCHNG kuvapankki (s. 2, 6, 10-11), Ideal mainos (s. 4, 5),

Place Marketing (s. 7, 9), Rauno Jussila (s. 8)

Painatus: Kopijyvä Oy

Painosmäärä: 1 300 kpl

Ilmestyminen: kaksi kertaa vuodessa

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

JOSEK
Joensuun Seudun Kehittämisyhtiö Oy

KETI

PIKES

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Julkaisu on luettavissa myös Internetissä:
www.pohjois-karjala.fi/maakuntaliitto,
www.ely-keskus.fi/pohjois-karjala,
www.josek.fi, www.keti.fi, www.pikes.fi